

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építészmérnöki Kar

Építőművészeti Doktori Iskola

Önértékelés

2019. november 28.

BME Építőművészeti Doktori Iskola

MAB azonosító: 145

Önértékelés_2019

I. Önértékelés

I.1 Általános, szervezeti és minőségbiztosítási jellemzők

I.1.1 A doktori iskola adatai

A doktori iskolát működtető egyetem neve	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Doktori iskola neve	Építőművészeti Doktori Iskola
Doktori iskola címe	1111 Budapest, Műegyetem rkp 3.
Doktori iskola létesítésének éve	1997
Doktori képzés kezdetének éve	1997
Doktori képzés helye(i)	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Doktori iskola vezetője	Balázs Mihály DLA
Kapcsolattartó személy(ek) neve, beosztása, e-mail-címe, telefonszáma	Balázs Mihály DLA egyetemi tanár balazs.m@kozep.bme.hu +36 1 4631318
Doktori képzés nyelve(i)	magyar, angol
Doktori iskola tudományterületi besorolása	művészetek
Doktori iskola tudományága(i)	építőművészet
ezen belül: kutatási/művészeti terület	építőművészet, építészettudomány
Doktori program(ok) megnevezése	építőművészet
Kiadott doktori fokozat elnevezése	DLA

I.1.2 A doktori iskola profilja, vezetése, működése és versenyképessége

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen az építőművészeti doktori program 1997-ben indult. Az első évben 18-an szereztek meg a DLA fokozatot, közöttük olyan nevek szerepeltek mint Finta József, Kerényi József, Lázár Antal, Makovecz Imre, Török Ferenc, Zalaváry Lajos, Ferencz István, Cságoty Ferenc Kossuth-díjas építészek.

A képzés az Építészmérnöki Karon folyik. Az iskola felügyeletét az Egyetemi Doktori Tanács és Habilitációs Bizottság (EHBDT) látja el, amely állást foglal az elvi kérdésekben, és biztosítja a képzés és fokozatszerzés egységes színvonalát az egyetemen. A doktori iskola teljes szakmai autonómiával rendelkezik, működtetéséhez a gesztor kar (ÉK) Dékáni Hivatala nyújt adminisztratív támogatást. A doktori iskolát a MAB 2001-ben akkreditálta, vezetője 2015 óta Balázs Mihály.

Balázs Mihály egyetemi tanár, Kossuth-díjas, Prima Primissima-díjas építész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, az Európai Tudományos és Művészeti Akadémia Salzburg rendes tagja. Kutatási területe építészet és oktatás, azon belül főként kulturális jellegű középületek tervezése. Doktori iskolai tevékenysége során 17 doktorandusz hallgatójából 11 szerzett abszolutóriumot, 8 szerzett fokozatot, jelenleg 3 aktív hallgatója van, továbbá konzulense egy egyéni felkészülő építésznek. Nyilvántartott építőművészeti alkotásainak és publikációinak száma 145, összes tudományos közleményének és alkotásainak független idézettségi száma 132. Oktatói munkája során 172 diplomamunka témavezetője volt, tanítványai között több Ybl-díjas építész található. Teljes szakmai életrajza elérhető saját honlapján: balazsmihaly.hu

A doktori iskola szakmai programját a törzstagok alakították ki. Személyük garantálja a képzés színvonalát, a kutatási területek helyes kiválasztását, a nemzetközi tudományos-művészet szintet. A 7törzstag közül 5 fő a BME egyetemi tanára, ketten egyetemi docensek. A törzstagok valamennyien Ybl-díjas építészek, ezen felül közülük egy Széchenyi-díjas, egy Kossuth-díjas építész.

A doktori fokozatszerzési és a habilitációs eljárásokat lefolytató testület a 9 szavazati jogú és 4 tanácskozási jogú tagot számláló Építőművészeti Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács (HBDT) tagjai valamennyien egyetemi tanárok (közülük egy címzetes), tizenegyen akadémikusok (MTA, MMA, SZIMA),

A doktori képzést felügyelő operatív testület a 8 szavazati jogú tagot számláló Doktori Iskola Tanács (DIT). Tagjai egy kivételével szintén egyetemi tanárok és a legmagasabb szintű szakmai díjakkal elismert építészek.

Az Építőművészeti Doktori Iskola feladata az építőművészeti elitképzés: az oktatói és alkotói-kutatói utánpótlás biztosítása az iskola kutatási területein. Iskolánk az egyetlen tisztán építőművészeti profilú doktori iskola nem csak Magyarországon, hanem ismereteink szerint egész Európában.

I.1.3 Az önértékelési jelentés elkészítésének folyamata

Az Egyetemi Doktori Tanács és Habilitációs Bizottság egy soron kívüli ülésen megbeszélte az önértékelés szempontrendszerét és ajánlásokat tett elkészítésének módjára.

Az Építőművészeti Doktori iskola önértékelésének tervezetét – a DIT és a HBDT üléseken előzetesen egyeztetett tartalmat követve, hallgatói és oktatói vélemények figyelembe vételével, a kari adminisztráció támogatásával – a doktori iskola vezetője készítette el. A tervezetet a DIT és a HBDT megvitatta, kiegészítette, majd véleményezésre küldte a hallgatói képviselőnek.

A BME doktori iskoláinak önértékeléseit az EHBDT napirendre tűzte, megvitatta és kisebb módosításokkal jóváhagyta.

I.1.4 A doktori iskolát a MAB legutóbb a MAB 2019/1/X/1/2/1234 számú határozatában 2019. december 31-ig akkreditálta.

Megállapította, hogy a doktori iskola megfelel a követelményeknek. Megállapította, hogy "a DI értekezései a kor követelményeit követő, magas színvonalú, tudományos igényességű munkák". Kritikaként megemlítette, hogy "a DI erőssége, de egyben gyengesége is a magasra helyezett követelményekből következik, így fajlagosan kevés a hallgatói felvétel és kibocsátás, miközben a BME az ország első számú képzőhelye. A lehetőségek leginkább az együttműködések bővítésében vannak, míg a veszélyek közül a romló személyi- és finanszírozási feltételekre tett hivatkozásokat érdemes említeni."

I.1.5 A doktori iskolát érintő környezeti és társadalmi változások

A doktori iskola nem tudja magát függetleníteni az építészeti tervezői "piactól", ami az elmúlt 6-8 évben jelentős versenytársként van jelen, elcsábítva a legjobb képességű építészek egy részét. A hazai és külföldi képzésszolgáltatók jelentősen jobb anyagi feltételek mellett foglalkoztatják potenciális hallgatóinkat. Ez komoly hatással van a képzésre jelentkezők számára, miközben azt is jelenti, hogy a legmotiváltabb fiatal építészek közül néhányan mégis a képzést választják. A doktori iskola ezt a helyzetet vonzó közösségi programok szervezésével igyekszik ellensúlyozni.

Az új négyéves képzési modell és az ehhez kapcsolódó magasabb ösztöndíj kedvező hatása egyértelmű.

Nemzetközi kapcsolataink kiterjedtebbek mint korábban, de még sok tennivalónk van ezen a téren.

Az iskola erősségeit és gyengeségeit az alábbi tömör SWOT analízis foglalja össze:

<u>Erősségek:</u>	<u>Gyengeségek:</u>
<ul style="list-style-type: none">▲ a legjelentősebb hagyományokkal rendelkező építőművészeti doktori iskola Magyarországon▲ az oktatási munkába bevonhatók a BME legjobb oktatói és a legjobb szakemberek az egész ország területéről▲ az állandó és meghívott oktatók jelentős külföldi kapcsolatrendszerrel rendelkeznek,▲ ezek miatt a képzés színvonala magas,▲ a magas elvárások miatt a jelentkezők a legtehetségesebb hallgatók közül kerülnek ki,▲ a kiemelkedő tehetségű hallgatói kör miatt a doktori iskola alkotási-kutatási projektjei magas színvonalúak▲ a doktori iskola szervezettsége és működése magas szintű▲ fokozatot szerzett hallgatóink az ország egyetemein keresett oktatók▲ a disszertációk minősége kimagaslóan magas színvonalú▲ az építész társadalom köreiből elismert szellemi műhely▲ az elmúlt öt évben igen jelentősen megnőtt a tudományterületen belül a habilitált oktatók száma▲ megnőtt az egyetemi tanárok száma▲ jelentősen nőtt a fokozatszerzések száma	<ul style="list-style-type: none">▲ a magas követelmények miatt a hallgatók egy része nem jut el a végzésig▲ a magas leterheltség miatt a közös programokon viszonylag kevés oktató és témavezető vesz részt▲ a nemzetközi kapcsolatok kihasználása a lehetőségeknél gyengébb▲ a doktori iskola megjelenése a hazai médiában a lehetőségeknél gyengébb▲ nem tud elég erős vonzerőt felmutatni a tervezőirodák karrier-ígéreteivel szemben egy fiatal építész számára▲ nincs az iskola súlyának megfelelő helye (helyisége) a karon▲ nem tudja megfelelő erővel képviselni érdekeit a kari graduális képzési tervben▲ a doktori képzésben oktatóként való részvétel sem anyagi sem oktatási terhelés szintjén nem kellően elismert a karon

<u>Lehetőségek:</u>	<u>Veszélyek:</u>
<ul style="list-style-type: none"> ▲ hallgatók felvétele az ország más egyetemeiről, ▲ fokozottabb együttműködés a kar PhD képzését végző Csonka Pál Doktori Iskolával ▲ együttműködés a MOME DLA képzésével ▲ együttműködés az ELTE oktatóival ▲ együttműködés a szomszédos országok építőművészeti képzést adó jelentősebb doktori iskoláival ▲ a hazai pályázati lehetőségek jobb kihasználása ▲ az EU-s és egyéb nemzetközi pályázatok adta lehetőségek jobb kihasználása ▲ nemzetközi programokban való részvétel ▲ a környezeti változásokkal összefüggő új kutatási területek bevonása a képzésbe és a kutatási programokba 	<ul style="list-style-type: none"> ▲ a kar megosztottsága, működési anomáliái visszahatnak a kar doktori képzéseire ▲ kevés a képzésben részt vevő habilitált oktató és az aktív egyetemi tanár ▲ a habilitált oktatók aránytalan megoszlása a kar tanszékei között ▲ a doktori iskola finanszírozása alacsony szintű ▲ a doktori képzésben való részvételnek nincsen meg a kellő szellemi-anyagi elismerése ▲ legjobb képességű végzettjeinket nem tudjuk bevonni az oktatásba, nagy az elvándorlás veszélye

Mutassa be az alábbi szempontok teljesülését:

I.1.6 A doktori iskola a külső és belső érdekeltek bevonásával kidolgozott, hivatalosan elfogadott, rendszeresen felülvizsgált minőségbiztosítási alrendszerrel rendelkezik az intézmény minőségbiztosítási rendszerén belül, ahhoz szervesen illeszkedve.

A doktori iskola minőségbiztosítási rendszere az EHBBDT iránymutatása szerint folyamatosan követi a jogszabályi és egyetemi szabályzati változásokat. A doktori iskola Minőségbiztosítási Szabályzata és Eljárásrendje a MAB akkreditációs ciklusokhoz igazodva kerül részletes felülvizsgálatra, amikor a DIT és a HBDT által megvitatott dokumentumot az EHBBDT hagyja jóvá. A minőségirányítással kapcsolatos alapelvek:

_Szakmai kontroll

A doktori képzés és fokozatszerzés teljes folyamatán keresztül érvényesíteni kell a tudományos közvélemény kontrollját.

_Nyilvánosság

A minőségbiztosítási rendszer főbb fázisai a szakmai és tudományos közvélemény számára legyenek széleskörűen nyilvánosak.

_Visszacsatolás

A doktori képzésben részt vevő oktatók, témavezetők és a doktori iskola különböző testületeinek tagjai kapjanak folyamatos visszajelzést tevékenységük színvonaláról, és legyen lehetőségük a tapasztalataik visszacsatolására.

_Egyéni felelősség

Egyértelműen tisztázott legyen, hogy a doktori képzésben részt vevők körében kinek mi a feladata és miért felelős.

_Dokumentálás

A doktori képzéssel és fokozatszerzéssel kapcsolatos valamennyi döntési pontról készüljön dokumentáció. A minőségirányítási rendszer működtetése csak minimálisan adminisztratív terhet rójon a képzésben és a fokozatszerzési eljárásokban részt vevő oktatókra és kutatókra.

I.1.7 A minőségbiztosítási politikát a gyakorlatba átültető eljárások hatékonyan biztosítják a vezetők, az oktatók, a nem oktató alkalmazottak és a doktoranduszok felelősségvállalását a minőségbiztosításban, a felsőoktatási és tudományos élet tisztességének és szabadságának védelmét, valamint a csalás, az intolerancia és a diszkrimináció elleni fellépést.

A doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosításának általános elveit és eljárásrendjét a BME Doktori és Habilitációs Szabályzat (BME DHSZ), a BME Tanulmányi és Vizsgaszabályzat (BME TVSZ) tartalmazza. A doktori iskolák saját Működési Szabályzata és az adott terület specifikumait is figyelembe vevő belső Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend ezeket kiegészítő szabályzások. Mindezek egymáshoz illeszkedését, fejlesztését és a tapasztalatok visszacsatolását az EHBBDT üléseken folytatott egyeztetések biztosítják. Ezek eredménye legtöbbször az EHBBDT által megfogalmazott ajánlás, amit a doktori iskolák megvitatnak és implementálnak.

Az érdekeltek személyes felelősségvállalását biztosítja, hogy a doktori iskola Minőségbiztosítási Szabályzata és Eljárásrendje egyértelműen meghatározza a feladat- és felelősségi köröket.

I.1.8 A doktori iskola minőségértékelési rendszerrel rendelkezik, amely eredményesen támogatja az oktatási és kutatási/művészeti tevékenysége folytatását és továbbfejlesztését, az oktatók és a doktoranduszok szakmai fejlődését és a nemzetközi tudományos/művészeti életben való, megfelelő szintű és színvonalú részvételt.

A doktori iskola Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrendjében meghatározott kiemelt minőségcélok és ezek indikátorai:

magas tudományos-művészeti színvonal	– a DLA értekezés tézispontjaihoz kapcsolt publikációk, mestermunka
nemzetközi beágyazottság	– külföldi pályázatok, konferenciák
széleskörűen hasznosítható tudás	– elhelyezkedési statisztika
hatékonyság	– fokozatszerzési arány javítása

A célkitűzések teljesüléséről, az indikátorok méréséről az I.5 fejezet számol be.

A fenti célok összhangban vannak a Fokozatváltás a felsőoktatásban középtávú szakpolitikai stratégiában megfogalmazottakkal (hatékonyság, versenyszférában hasznosítható tudás, nemzetköziesítés).

Ugyanakkor az Építőművészeti Doktori Iskolában fontosnak tartjuk, hogy a DLA hallgatói létszámnövekedés és az utóbbi egy-két évben kibocsátott fokozatok számának növekedése ne menjen a minőség rovására, ezért a legfontosabb cél továbbra is a magas színvonal fenntartása.

A nemzetközi kapcsolatok korlátait sajnos erősíti az a tény, hogy magát a DLA képzést külföldön szinte alig ismerik, rendszeresen összemoszák PhD képzéssel. További korlát a mestermunka mint követelmény, amit a legtöbb külföldi érdeklődő nem tud ígéretesen felmutatni a jelentkezéskor. A Stipendium Hungaricum Program doktori képzés része országos szinten túlméretezett, az alacsonyabb előképzettséggel rendelkező magas hallgatói létszám veszélye, hogy csökkentheti a képzés színvonalát és a doktori fokozat értékét. A nemzetközi beágyazottság mérésére emiatt a jelenlegi helyzetben kimondottan hibás indikátornak gondoljuk a külföldi hallgatók számának mérését.

A SH program keretében jelentkező hallgatókat a felvételi eljárás során a magyar hallgatókkal azonos szinten szűrjük. A képzés során a külföldi hallgatókkal szemben ugyanolyan tanulmányi és kutatási-alkotási elvárásokat alkalmazunk, mint az összes többi hallgatóra.

I.2 A doktori iskola képzési programja

Mutassa be az alábbi szempontok teljesülését:

I.2.1 A doktori iskola megfogalmazta küldetését

Szűkebb értelmezésben a BME Építőművészeti Doktori Iskolájának képzési célja kettős: egyrészt hivatásukat a legmagasabb szinten beteljesítő építészek képzése, másrészt a felsőoktatásban az építészképzés oktató-utánpótlásának biztosítása. Küldetésünket a Képzési Terv 2. pontjában bővebben kifejtiük.

Az Építőművészeti Doktori Iskola működése minden területén és minden aspektusában alapértéknek tekinti a minőséget. Erre kötelezi a Műegyetem hírneve és presztízse, a műegyetemi építészképzés évszázados hagyománya, és a képzésben résztvevő oktatók és hallgatók elvárása.

I.2.2 A doktori iskola megfogalmazta jövőképét

Az Építőművészeti Doktori Iskola hivatása hallgatói számára a széleskörű kulturális alapok megteremtése, ezeken az alapokon a személyes kreatív képességek kiművelése és mindezek etikus alkalmazása az építészeti tevékenységben. A kulturális megalapozottság elmélyült és széleskörű ismereteket, alapos tájékozottságot, a személyes kreatív képességek fejlesztése folyamatos alkotómunkát jelent, az etikusság pedig a szolgálatot teljesítő, felelős értelmiségi lét szükségszerű viselkedési formája. Kiemelten fontos cél az új típusú környezeti kihívások felismerése, az építészet közösségi vonatkozásainak a gondolkodás középpontjába állítása.

Szűkebb értelmezésben a BME Építőművészeti Doktori Iskola képzési célja kettős: egyrészt hivatásukat a legmagasabb szinten beteljesítő építészek képzése, másrészt a felsőoktatásban az építészképzés oktató-utánpótlásának biztosítása.

Az Építőművészeti Doktori Iskola hangsúlyozottan jövő-orientált. A képzés a klasszikus kultúra megismerésén alapul, de a korunkban zajló kultúraváltás kérdéseire fókuszál. A képzésben központi helyet kap az éghajlatváltozással, a népességnövekedéssel és a technológiai változásokkal, illetve az ezekkel összefüggésben lévő új térhasználati módokkal kapcsolatos vizsgálódás.

I.2.3 A doktori iskola képzési programja összhangban van tudományterületének hazai és nemzetközi kutatási stratégiáival, az anyaintézmény céljaival és stratégiájával, és megfelelően támogatja a doktori iskola küldetésében és jövőképében foglaltak megvalósítását.

Az Építőművészeti Doktori Iskola művészeti jellegével egyedülálló a BME tudományos doktori iskoláinak sorában. Tapasztalataink szerint az egyetem ezt a különbözőséget pozitív lehetőségként fogja fel, szabályzataiban és szervezeti felépítésében is támogatja. Az iskola számára további lehetőség a témavezetők alkotói-kutatói tapasztalatainak közvetlen bekapcsolása a képzésbe, folyamatosan beemelt projekt-elemek révén.

I.2.4 A doktori iskola és a doktori program(ok) neve, valamint a kiadott fokozat elnevezése (DLA) összhangban van egymással és a képzés tartalmával.

Az Építőművészeti Doktori Iskola által kibocsátott oklevélen a z "építőművészet" tudományág szerepel. A doktori értekezések teljessége ehhez a területekhez kapcsolódik.

A tematikus évek szakmai tartalmát és a disszertációk munkaterveit a DIT egyenként megvizsgálja, majd a kutatások előrehaladásáról szemeszterenként készített DLA beszámolókat értékelésén keresztül is ellenőrzi. a kutatómunka (lásd:

Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend).

I.2.5 A képzési programot a megfelelő (munkaerőpiaci, beiratkozási, pályakövetési, tudományterületi, eredményességi) elemzések alapján, a külső és belső érdekeltek (aktív és már végzett hallgatók, doktoranduszok, oktatók, munkaadók stb.) bevonásával, átlátható eljárás keretében dolgozzák ki, fogadják el, rendszeresen felülvizsgálják és fejlesztik.

A BME Intézményfejlesztési Terve iránymutató elemzéseket tartalmaz a társadalmi elvárásokról, a szakmai kihívásokról és az egyetem ezekre adott válaszairól. Az önértékelés által lefedett időszakban felülvizsgáltuk a tantárgyakat, és végrehajtottunk apróbb változásokat, amelyek a kutatások céljait jobban szolgálják. Az általános művészettörténet helyett a modern magyar építészet tárgykörét beemeltük a képzésbe. Megemeltük a kutatómódszertan tárgy kredit számát mert szükségesnek tartottuk az elméleti tudás elmélyítését. A kutatómódszertan tárgy keretében születnek azok a kutatási eredmények is, amelyek a minden évben kiadott évkönyv tartalmát szolgáltatják. Az évente megjelenő, saját kiadású évkönyv a doktori iskola talán leglátványosabb és legnagyobb ismertséget hozó eredménye.

I.2.6 A képzési program tanulási eredményei egyértelműen rögzítettek, és összhangban vannak a Magyar Képesítési Keretrendszer 8. szintjével.

A Képzési Program célkitűzései tartalmazzák az elsajátítandó szakmai kompetenciákat (összhangban a Magyar Képesítési Keretrendszer 8. szintjével), és több szinten bemutatják a képzés szakmai tartalmát:

- _mintatanterv,
- _komplex vizsga mint kritériumkövetelmény
- _kutatási területek naprakész ismertetése,
- _tárgycsoportok és tárgyleírások.

I.3 Erőforrások

Mutassa be az alábbi szempontok teljesülését:

I.3.1 A doktori iskola rendelkezik a megfelelő (minimálisan a jogszabályban előírt) számú törzstaggal. A törzstagok a doktori iskola tekintetében releváns tudományos/művészeti fokozattal rendelkeznek, és a doktori iskola képzési/kutatási/művészeti területéhez kapcsolódó, aktív, folyamatos, dokumentáltan eredményes kutatási/művészeti tevékenységet folytatnak.

A doktori iskola szakmai programját, a képzést (DIT) és a fokozatszerzést (HBDT) felügyelő testületet összetételét a doktori iskola törzstagjai határozzák meg. Személyük garantálja a képzés színvonalát, a kutatási területek helyes kiválasztását, a nemzetközi tudományos szintet. A doktori iskola bizottságaiban (Törzs, DIT, HBDT) kimagaslóan magas a rangos hazai és külföldi díjakkal rendelkező építész. Négy Kossuth-díjas, egy Széchenyi-díjas építész, összesen 13 egyetemi tanár vesz részt valamilyen formában ezekben a bizottságokban.

Az önértékelési időszakban a törzstagok mintegy harmada cserélődött, jelentős fiatalítás zajlott le. A törzstagok átlagéletkora azonban még így is 58 év. A törzstagok közül mindenki ebben a doktori iskolában szerzett DLA fokozatot, közülük hárman pedig az elmúlt három évben egyetemi tanári címet. A külső tagok kiválasztásánál meghatározó az együttműködő rangos egyetemek képvisellete.

I.3.2 Az oktatók, témavezetők és témakiírók száma megfelelő. A velük szembeni szakmai követelmények egyértelműen rögzítettek. Szakmai tevékenységük relevanciája és színvonala, valamint munkaterhelésük biztosítja a doktoranduszok tudományos/művészeti tevékenységének megfelelő támogatását.

A doktori iskola oktatói nemzetközi alkotói-kutatói eredményeket felmutató, magasan kvalifikált szakemberek. A doktori iskolában témakiírások két szinten jelennek meg. Egyrészt a tematikus évek témája, ezt a DIT bevonásával és a témavezetők véleményét is figyelembe véve írjuk ki, igazodva az adott időszak legaktuálisabb kérdéseire. Másrészt egyéni kutatási témák jelennek meg a komplex vizsgát követően, melyeket magán a vizsgán értékelünk. Az egyéni témakiírásokat a témavezető és a doktorandusz hallgató közösen terjesztik elő.

A témavezetők száma és képzettsége megfelelő. A témavezetőkkel szembeni szigorú feltételeket az iskola minőségbiztosítási szabályzata tartalmazza, a témahirdetéseknél és a felvételi eljárásban ezt a DIT ellenőrzi. A javasolt témák szakmai tartalmát a Doktori Iskola Tanácsa egyenként értékeli. A doktori témavezetéssel járó feladat sajnos a karon nincs megfelelően komoly terhelésnek elismerve, ezt a swot analízisben is feltüntettük mint gyengeséget.

I.3.3 A doktori képzéshez szükséges infrastruktúra (kutatás/művészeti tevékenységek, oktatás és tanulás céljára szolgáló helyiségek és eszközök, szakirodalom, könyvtár, adatbázisok, informatikai rendszerek) mennyisége, minősége és hozzáférhetősége megfelelő?

Sajnos ezen a téren jelentős hiányokat szenvedünk. Az iskolának nincs olyan terme, ahol állandó jelenlét, kutatói-alkotói közösségi munka folyhat. Ebből adódóan nincs önálló, könyvtárunk, saját technikai eszköztárunk sem. Az együttműködő tanszékek tereit és eszközeit használjuk.

A nemzetközi és hazai szakirodalom a hallgatók számára a tanszéki könyvtárakon keresztül érhető el és rendelkezésükre

áll az egyetem által működtetett Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár is (OMIKK).

Az infrastrukturális háttér általában gyöngének mondható. Mindez nem szolgálja a közösségépítés céljait. Van ugyanakkor egy kitűnő adottságú terem (K210), amit ha nem is állandó, de elsődleges használói joggal vehetünk igénybe a doktori szerdákon, illetve doktori védéseken.

I.3.4 A doktoranduszok számára tanulmányi, tudományos/művészeti kérdések és szociális nehézségek esetén rendelkezésre álló támogatások illeszkednek az igényekhez, biztosítják az inkluzivitást és az esélyegyenlőséget.

Tanulmányi problémák érzékelésekor a a DIT és a témavezető, vagy a témavezetők közössége hangsúlyozottan segítő véleményeket fogalmaz. Az ilyen esetekben azonban legtöbbit a hallgatói közösség tehet, erre számos példát ismerünk. Különösen nagy a felelősség a doktorandusz témavezetőjén és tanszékvezetőjén, tanszéki közösségén, vagyis közvetlen munkahelyi környezetén. A tanulmányi és szociális problémák kezelésére egyéni utakat, személyes karrier-tanácsokat javasolunk.

I.3.5 A doktori iskolával kapcsolatos minden lényeges információ (szabályzatok, eljárások, határozatok, védési és egyéb információk, témakiírások, a fokozatot szerzettek értekezései) nyilvános, naprakész, és (legalább az intézmény honlapjáról és az ODT-adatbázisból kiindulva) könnyen megtalálható.

A doktori iskola honlapja tartalmazza a képzéshez és fokozatszerzéshez kapcsolódó valamennyi lényeges információt. Ismerteti a kutatási területeket, bemutatja az ezeken a területeken készült értekezéseket, és tartalmazza az iskola szabályzatait. Rendszeresen friss információkkal szolgál az aktuális eseményekről, védésekről. Jelentős adósságunk az angol nyelvű honlap - igaz az angol nyelvű képzés is alig van jelen (egy hallgató) a már fentebb említett okok miatt. Ezen változtatnunk szükséges.

I.3.6 A doktoranduszokat bevonják az intézményben végzett oktatási tevékenységekbe.

A képzés része az irányított oktatás, mely során a hallgató az előadói és kommunikációs képességeit egy kijelölt oktató irányítása alatt fejleszti. A tantárgyat és a hozzárendelt kreditet – a témavezetővel egyeztetve – a témavezető/konzulens tanszékének vezetője jelöli ki, teljesítését a tárgyfelelős javaslata alapján a tanszékvezető fogadja el és értékeli érdemjeggyel.

Az irányított oktatás a doktoranduszok számára vonzó tevékenység, ennek legtöbbször hangot is adnak. A fiatal oktatók új szempontjai frissítőleg hatnak a tárgy-tematikákra, az oktatási módszerekre, tartalmakra, miközben jelentős terhet vesznek le a tanszékek válláról. Az irányított oktatás az egyik legfontosabb eleme a képzésnek.

I.4 Tanulás, tanítás és kutatási/művészeti tevékenységek
Mutassa be az alábbi szempontok teljesülését:

I.4.1 A felvételi eljárás és a felvételi követelmények egyértelműen rögzítettek.

A felvételi felhívás a doktori iskola honlapján jelenik meg, és ez tartalmazza a felvételi követelmények részletes leírását. Minőségbiztosítási elem, hogy a felvételi vizsgán való részvétel feltétele a fogadókészség írásban történő biztosítása mind a témavezető, mind pedig a fogadó egység részéről. A felvételi szóbeli részén a témavezető maga is részt vesz.

A kreditátvitel és a kreditelismerés a BME TVSZ-ben rögzített szabályok szerint történik.

Az egyéni felkészülőkre vonatkozó szabályokat a BME DHSZ tartalmazza. Az Építőművészeti Doktori Iskolának jelenleg három egyéni felkészülő hallgatója van. Ezt a lehetőséget a kifejezetten jó képességű, alkotói teljesítményét tekintve kimagasló színvonalú építészek számára hirdetjük.

I.4.2 A képzés szakmai tartalma és felépítése, az alkalmazott oktatási és tanulástámogatási módszerek korszerűek, megfelelnek a szakmai és tudományos/művészeti elvárásoknak, és alkalmasak a kitűzött tanulási eredmények elérésére. A témavezetők és doktoranduszok közötti kapcsolattartás intenzitása megfelelő. A képzési folyamat alkalmas arra, hogy annak során a doktoranduszok elsajátítsák a tudományos/művészeti módszerek alkalmazását, értékelhető tudományos/művészeti eredményhez jussanak, és erről bizonyosságot tegyenek.

A Képzési Program olyan szinten tartalmazza a kutatási területek ismertetését és a képzés szakmai tartalmát, melyből objektíven megítélhető a képzés és az alkalmazott kutatási eljárások korszerűsége.

A képzés tutoriális jellegét hangsúlyozza a témavezetővel való közös alkotói tevékenységek szorgalmazása (tervpályázatok, közös munkák, publikációk). A témakiírásban szereplő kutatási célok megvalósítása rendszeres és egyéni kapcsolattartást igényel, ennek elismerése a tematikus és különösen az egyéni építészeti kutatás kimagaslóan magas kreditértéke a képzési tervben és a mintatantervben. Ebben a kapcsolatban a mester-tanítvány viszony dominál, ez alapozza meg az együttműködő felek kölcsönösségen alapuló tiszteletét.

I.4.3 A doktoranduszok nemzetközi konferenciákon, részképzésben, mobilitásban való részvételét a doktori iskola tanulmányi kötelezettségeikbe beleszámítja. A doktori képzés során biztosított az idegen nyelvű kurzusokon való részvétel lehetősége és a nemzetközi oktatók és hallgatók jelenléte.

A külföldi tanulmányutakat, konferencián való részvételt, nemzetközi tervpályázati eredményeket, nemzetközi projektekben való részvételt a tematikus és/vagy egyéni építészeti kutatás tantárgyak keretében ismerjük el. A doktori szerdákon rendszeresen vannak meghívott külföldi előadók. A doktori iskola éves szakmai tanulmányútjának is általában külföldi célpontjai vannak. Az elmúlt években több alkalommal jártunk Berlinben, Prágában, Hollandiában, jelenleg éppen a mendrisioi egyetemmel tervezünk közös workshopot Svájcban.

I.4.4 A doktori iskola vizsgáztatásra és értékelésre vonatkozó szabályai és eljárásai alkalmasak a tanulási eredmények elérésének értékelésére. A doktoranduszi teljesítmény értékelésének és a komplex vizsgák lebonyolításának módja szakmailag megfelelő, átlátható, az értékelés pártatlansága biztosított.

A hallgatók tanulmányi teljesítményét és előrehaladását a DIT évente értékeli a doktorandusz munkabeszámolóik alapján. A kutatási teljesítmény értékelésnek része a beszámolási időszakban elért eredmények bemutatása a doktori szerdák nyilvános konferencianapjain. A DIT értékeli az előadást és a két félév szakmai beszámolóját, és ennek alapján hagyja jóvá a témavezető által javasolt kutatási krediteket. A doktori iskola értékelési szabályait a Képzési Program tartalmazza.

A doktori iskola évkönyvében megjelenő tanulmányok többlépcsős lektorálási folyamaton esnek át. Az értékelés folyamán a DIT tagjai és a témavezetők, valamint meghívott külső opponensek közreműködésével komoly elemző viták alakulnak, ebben a vitában formálódnak a tanulmányok mind tartalmi, mindpedig formai szempontból. Az egyéni felkészülőkre a beszámolási kötelezettség (nyilvános konferencia előadás) éppúgy érvényes, mint a szervezett képzésben résztvevőkre.

I.4.5 A doktori iskola elősegíti a doktoranduszok felsőoktatási oktatói/kutatói orientációját, foglalkoztathatóságát és aktív állampolgári szerepvállalását.

Az Építőművészeti Doktori Iskolában a DLA hallgatók többsége közvetlenül bekapcsolódik a kutatási projektekbe és valamennyien részt vesznek az oktatásban. A mindennapi tapasztalatokat kiegészíti az Egyetemi Doktorandusz Képviselet által szervezett készség-fejlesztő kurzusok széles választéka. Részletes információk: <http://bmeedk.hu/kurzusok>

A doktoranduszokat intenzíven bevonjuk olyan ismeretterjesztő programok tartásába, mint a Kutatók Éjszakája, vagy a 2015-től évente tartott a BME Gyerekegyetem. A doktori iskola egykori vagy jelenlegi hallgatói közül többen szerepeltek például a 2019-ben megrendezett Nemzeti Építészeti Szalon kiállításán és közösségi rendezvényein, melynek témája a Közösség és Építészet volt.

I.4.6 A doktori képzés során lehetőség van a kapcsolattartásra és együttműködésre (pl. közös publikálás) a doktoranduszok és az adott intézményben, illetve azon kívül működő oktatók/kutatók/művészeti tevékenységet végzők között.

A hallgatói és témavezetői együttműködések gyakran közös publikációt is eredményeznek. A doktori iskola nemzetközi kapcsolatrendszere még nem elég erős, ennek ellenére témavezetőink és hallgatóik számos projektben vesznek részt pl. a Közel-Keleten (Vasáros Zsolt és doktoranduszai).

Együttműködési megállapodás jött létre a doktori képzés terén a debreceni és a győri egyetemekkel.

I.5 A doktoranduszok tudományos/művészeti és munkaerőpiaci teljesítménye
Mutassa be az alábbi szempontok teljesülését:

I.5.1 A beiratkozott doktoranduszok fokozatszerzési aránya eléri a doktori iskola minőségeéljaiban meghatározott szintet.

Az előző MAB értékelésen kifogásként említett alacsony fokozatszerzési arányon a doktori iskola javítani igyekezett. Mindeközben továbbra is kiemelt célként tekintettünk a minőségi követelmények fenntartására. 2018-ban és 2019-ben is előfordult tanulmányi fegyelmeztelenség miatti erőteljes elmarasztalás, de végül fellebbviteli ill. másodfokú eljárásokban mindkét doktorandusz felől elhárult a képzésből való kimaradás veszélye. Ezen felül 2019-ben egy doktorjelölt sikertelenül zárta fokozatszerzési eljárását.

A fokozatszerzési arány mérésére az Országos Doktori Tanács definícióját alkalmazzuk: az utolsó három évben a doktori képzéssel fokozatot szerzettek száma a megelőző három éves időszakban felvett hallgatók számához viszonyítva. 2016-2018 között ez arányszám: 21 felvett hallgató, 18 fokozatszerzés (2019-ben csak az első félév adatával számolva): 85%

Saját adatbázisunk szerint az adatok 2015-2019 között az alábbiak:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019 1. félév
jelentkezett	11	13	7	5	9	12
felvételt nyert	9	6	6	4	4	10
abszolutóriumot szerzett	13	8	3	7	4	3
fokozatot szerzett	3	4	5	2	12	4

Az ODT adatbázis alapján a beszámolási időszakban számolt hatékonysági mutató országos szinten 44,6 %, míg az Építőművészeti Doktori Iskola hatékonyság mutatója ebben az időszakban 85% (a BME intézményi átlaga 53,5 %). Meg kell jegyezni, hogy a kimagaslóan nagy szám itt egy tudatos munka eredménye, amihez hozzájárul a jelentkezési-felvételi számok egyenetlensége. Utóbbi külső körülményekkel, pl. az építészek iránti munkaerő-kereslettel is összefügg.

Itt említem meg, hogy a doktori iskola jelentős erőfeszítéseket tett a habilitációk és egyetemi tanári kinevezések számának növelése érdekében, szintén szem előtt tartva a minőségi követelményeket. Az elmúlt négy évben DLA területen négy sikeres habilitációs eljárás zajlott, ami négy egyetemi tanári kinevezéshez vezetett (Sugár Péter, Alföldi György, Szabó Levente, Vasáros Zsolt). Egy habilitációs eljárás HBDT szigorú értékelése következtében sikertelenül zárult. A habilitációk szorgalmazása továbbra is kiemelten fontos célja a doktori iskolának.

1.5.2 A doktoranduszok aktívan részt vesznek hazai és nemzetközi tudományos/művészeti együttműködésekben, tevékenységekben és rendezvényeken.

Doktoranduszaink részt vesznek nemzetközi tervpályázatokon, konferenciákon. Példaként: Deichler Tímea és Jakab Dániel a doktori iskola hallgatói 2. helyezést ért el, Bognár Melinda tanszékünk doktorandusza a döntősök között végzett a Future Library nemzetközi építészeti pályázat 2019-ben.

A doktori iskolának témavezetői és hallgatói révén működő illetve alakuló kapcsolatai vannak a Prágai Műszaki Egyetem építész karával, a Hanoi Egyetemmel, a temesvári és kolozsvári egyetemek építész-képző helyeivel. 2019-ben formálódik egy közös workshop a mendrisioi (Svájc) egyetemmel. Nemzetközi kapcsolatok terén a doktori iskolának elmaradásai vannak, a jövőben ezen változtatnunk szükséges.

1.5.3 A doktoranduszok disszertációi és publikációs/művészeti tevékenysége eléri a doktori iskola minőségcéljaiban meghatározott szintet.

A Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend minőségcélja a magas tudományos-művészeti színvonal, indikátora a DLA értekezések önállóan vagy mestermunkához kapcsolt, magas színvonalú megjelenése, publikációja. A publikációs követelményrendszerben előírt szigorú mennyiségi és minőségi követelmények teljesülését a disszertáció benyújtásakor a HBDT ellenőrzi. Kiemelt feladatunknak tekintjük az alkotói munkán alapuló publikációs tevékenység szorgalmazását, nemzetközi (főleg elektronikus formában megjelenő) közlések számának növelését.

A disszertációk színvonala megfelelő és ennek a kiemelkedő színvonalnak fenntartására továbbra is garanciát nyújt a szigorú minőségbiztosítási rendszer. Ennek lényegi eleme a segítő-ellenőrző attitűd, a témavezetők, külső-belső opponensek bevonása a folyamatba. A hangsúly a folyamatosságban van, a tartalmas együttműködések színvonalának fenntartásán.

1.5.4 A doktoranduszok további szakmai életútja eléri a doktori iskola által elvárt szintet.

A doktori iskola fennállása óta összesen 152 DLA fokozatot adott ki. Az elmúlt öt évben a doktori iskola 30 DLA fokozatot adott ki. A doktori védések listája, az értekezések és a tézisfüzetek elérhetőek az doktori iskola honlapján illetve az ODT adatbázis ezen linkjén. Végzettjeink többsége egyetemi oktatói státuszban van. Iskolánk sajátossága, hogy komoly szellemi műhelyként forrása a hazai építész-képző helyeknek doktori fokozattal rendelkező oktatói utánpótlás terén. Jellemzően végzettjeink képezik a debreceni és győri egyetem építész tanszékeinek oktatói közösségét, de kollégáink minden hazai egyetem oktatói közösségében jelen vannak. A doktori iskola működésének elsődleges célja a magas színvonalú alkotói-kutatói teljesítmények ösztönzésén túl a BME Építész-mérnöki Kar oktatói utánpótlásának biztosítása. Pályakövetésre kidolgozott monitoring rendszert nem működtetünk, de ilyen rendszer kidolgozását a jövőben tervezzük.

DLA fokozattal rendelkező hallgatóink keresett munkatársak a nagy tervezőirodák körében, több ilyen irodával módszeres, személyes kapcsolatokon keresztül fenntartott együttműködésünk van.

Budapest, 2019. november

Balázs Mihály DLA
 építész, egyetemi tanár
 a doktori iskola vezetője

1. számú melléklet _ az Építőművészeti Doktori Iskola bizottságainak összetétele

2019.09.18-án

	HBDT	TÖRZS	DIT
1	<i>prof. Balázs Mihály / BME</i>	<i>prof. Balázs Mihály</i>	<i>prof. Balázs Mihály</i>
2	<i>prof. Balogh Balázs / BME</i>	<i>prof. Balogh Balázs</i>	<i>prof. Balogh Balázs</i>
3	<i>prof. Vasáros Zsolt / BME</i>	<i>prof. Szabó Levente</i>	<i>prof. Lázár Antal</i>
4	<i>prof. Ferkai András / MOME dec.31-ig</i>	<i>prof. Vasáros Zsolt</i>	<i>prof. Pálffy Sándor</i>
5	<i>prof. Nagy Tamás / MOME</i>	<i>prof. Sugár Péter</i>	<i>prof. Sugár Péter</i>
6	<i>prof. Getto Tamás / MOME</i>	<i>Perényi Tamás egy. docens</i>	<i>prof. Szabó Levente</i>
7	<i>prof. Zoboki Gábor / PTE</i>	<i>Karácsony Tamás egy. docens</i>	<i>prof. Vasáros Zsolt</i>
8	<i>prof. Szabó Levente / BME</i>		<i>Vincze László egy. docens</i>
9	<i>prof. Sugár Péter / BME</i>		
tanácsko- zási joggal	<i>Finta József</i>		
	<i>prof. Lázár Antal</i>		
	<i>prof. Pálffy Sándor</i>		
	<i>prof. Cságoly Ferenc</i>		
	<i>prof. Török Ferenc</i>		
	<i>Prof. Ferkai András</i>		
	<i>Kovács Ádám Tamás /// egyetemi doktorandusz képviselő kovacsadam@arch.bme.hu epk@bmeedk.hu</i>		<i>Kovács Ádám Tamás /// egyetemi doktorandusz képviselő kovacsadam@arch.bme.hu epk@bmeedk.hu</i>

I. Mellékletek

II.1 melléklet: A doktori iskola törzstagjainak rektor által hitelesített listája

N y i l a t k o z a t

Igazolom, hogy az alább felsorolt személyek a(z) <intézmény neve> <doktori iskola neve> Doktori Iskolájának törzstagjai*, akik megfelelnek a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) kormányrendelet 2. § (3)-(5) bekezdésében és 3. §-ban rögzített feltételeknek.

Név	Tudományág**	Munkakör***	Törzstagság	Törzstagság várható

* Újonnan létesítendő doktori iskola esetében: leendő

** Több tudományágban működő doktori iskola esetén

*** Kérjük, az alábbi munkakörök egyikét jelölje meg:

- Egyetemi tanár
- Egyetemi oktató/kutató
- Professor emeritus/emerita
- Kutatóintézetben foglalkoztatott tudományos tanácsadó vagy kutatóprofesszor

**** Határozatlan idejű szerződés esetén az a dátum, ameddig az érintett a jelenlegi munkakört betöltheti, pl. egyetemi tanár esetében a 70. életév. Határozott idejű szerződés esetén a munkaviszony szerződés szerinti vége.

Dátum:

.....

<rektor aláírása>

<rektor neve>

II.2 melléklet: A munkáltatói jogok gyakorlójának nyilatkozata a doktori iskola vezetőjének foglalkoztatásáról
(Csak újonnan létesítendő doktori iskola esetén)

N y i l a t k o z a t

Igazolom, hogy a(z) <DI neve> vezetője, <DI vezető neve> foglalkoztatása a doktori iskola vezetőjeként a kinevezés időpontjától számított következő öt évre biztosított.

Dátum:

<munkáltatói jogok gyakorlójának aláírása>

<név>

.....

II.3.1 melléklet: Külföldi részképzések és ösztöndíjak

Kérjük, sorolja fel az utóbbi öt tanévben külföldi részképzésben részt vett, vagy kutatói ösztöndíjat elnyert doktoranduszok adatait (újonnan induló doktori iskola számára nem szükséges kitölteni):

Program neve (pl. Erasmus,	Fogadó intézmény	A fogadó	Részt	Elismert

II.3.2 melléklet: Idegen nyelvű kurzusok (csak magyar nyelvű képzés esetén)

Kérjük, sorolja fel az előző öt tanévben a doktori iskolában idegen nyelven megtartott (újonnan létesítendő doktori iskola esetében: az első tanévben tervezett) kurzusokat:

Kurzus címe	Kurzus	Kurzus	Részt-	A félévben	Oktató neve

II.3.3 melléklet: Vendégoktatók

Kérjük, sorolja fel az előző öt tanévben a doktori iskolában vendégoktatók által megtartott (újonnan létesítendő doktori iskola esetében: az első tanévben tervezett) kurzusokat:

A kurzus címe	Oktató neve	Oktató munkahelye	Részt-	Kurzus	A

II.4 melléklet Fokozatszerzés statisztikai bemutatása

Kérjük, adja meg az alábbi statisztikai adatokat a legutóbbi 14 tanévre vonatkozóan (újonnan induló doktori iskola számára nem szükséges kitölteni).

A B-E mezőkbe számokat kérünk írni, az F mezőbe százalékértéket. Minden egyes sorban az adott tanévre vonatkozó adat szerepeljen: például az E oszlop első sorába azt a számot kell megadni, ahányan a 2005/06-os tanévben beiratkozott hallgatók közül az önértékelési jelentés elkészítésének időpontjáig [mindegy, melyik évben] fokozatot szereztek.

Előfordulhat több okból is, hogy valamelyik mezőbe nem tud adatot írni, például mert abban az évben még nem létezett a doktori iskola, vagy nem volt még az új, 2016-os rendszerben tanuló hallgató. Ilyen esetben a mezőt hagyja üresen.

	A	B	C	D	E	F
	Tanév	Tanulmányaikat	Tanulmányaikat	Tanulmányaikat e	Tanulmányaikat	Tanulmányaika
-	2005/0		-			%
-	2006/0		-			%
-	2007/0		-			%
-	2008/0		-			%
-9.	2009/1		-			%
-8.	2010/1		-			%
-7.	2011/1		-			%
-6.	2012/1		-			%
-5.	2013/1		-			%
-4.	2014/1		-			%
-3.	2015/1		-			%
-2.	2016/1					%
-1.	2017/1					%
0	2018/1					%